In memoriam

Radmila Matejčić (1922-1990)

Nemilosrdna i prerana smrt otela je iz naše sredine 20. kolovoza 1990. godine u 68. godini života profesoricu doktoricu Radmilu Matejčić. Ona će ostati trajno u sjećanju svih Vinodolaca kao impresivan pojam neumorne znanstvenice, koja je najdjelotvornije i osvjedočeno znalački pridonijela potpunijoj valorizaciji i revalorizaciji bogate kulturne baštine Vinodola. Bila je jedan od prvih, najkonkretnijih i najkreativnijih pokretača, utemeljitelja i urednika „Vinodolskog zbornika" i dragocjena suradnica, autorica niza znanstvenih radova o kulturno-povjesnim spomenicima Vinodola, zahvaljujući kojima je „Vinodolski zbornik" ostvarivao svoje najviše afirmativne reputacijske dosege.

Profesorica doktorica Radmila Matejčić rođena je 7. listopada 1922. godine u Banjoj Luci, gdje je završila osnovnu školu i realnu gimnaziju (1941). Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirala je povijest umjetnosti i kulture i klasičnu arheologiju 1950. godine. Na istom fakultetu magistrirala je s temom „Sakralni spomenici barokne dobi u Rijeci" (1970), a doktorirala s radnjom „Barok u Istri, Rijeci, i Hrvatskom primorju" (1977). U Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja radila je od 1952. do 1981. godine kao kustos, a zatim kao kustos savjetnik. Od 1980. godine do svoje smrti bila je redovni profesor na Pedagoškom fakultetu u Rijeci na Odjelu likovne kulture.

Znanstveni i kulturološki rad profesorice doktorice Radmile Matejčić je opsežan, svestran i djelotvoran. Bila je član Povijesnog društva Hrvatske, Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske, Hrvatskog arheološkog društva, Hrvatskog numizmatičkog društva, Naučnog društva za historiju zdravstvene kulture Jugoslavije, Izdavačkog savjeta časopisa „Dometi", Komisije za uređenje povijesne jezgre Rijeke i aktivan suradnik drugih kulturnih društava i institucija. Brojne znanstvene radove objelodanila je u časopisima: Peristil, Zbornik za umetnosno zgodovino, Zbornik za likovne umetnosti Matice srpske, u Jadranskom zborniku, Dometima, Vinodolskom zborniku i u drugim publikacijama i listovima.

Surađivala je s Međuakademijskim odborom za limes u okviru čijeg programa je od 1961. godine vodila istraživanja liburnijske trase limesa. Bila je vanjski suradnik Republičkog zavoda za zaštitu spomenika za hidroarheološka istraživanja u Kvarneru, a bila je i vanjski suradnik Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika u Rijeci i u drugim znanstvenim istraživanjima i projektima. Dobitnik je Nagrade grada Rijeke, Srebrnog grba Rijeka, kao i niza priznanja za društveni rad. Bila je zaslužan muzealac Jugoslavije i počasni član Društva konzervatora Hrvatske.

Neprijeporni znanstveni dosezi profesorice doktorice Radmile Matejčiić najviše su zacijelo došli do izražaja u knjizi „Barok u Hrvatskoj" (SN Liber, 1982), u kojoj je autor dijela „Barok u Istri i Hrvatskom primorju", kao i u knjizi „Ars Aesculapii" (ICR, Rijeka, 1982), zajedno sa suprugom Marijanom. Objelodanila je i malu turističku monografiju „Crikvenica, područje općine" (Privredni vjesnik, Zagreb, 1987), a zajedno sa dr. Nedom Andrić malu turističku monografiju „Rijeka" (Privredni vjesnik, Zagreb, 1988), kao i knjigu „Kako čitati grad-Rijeka jučer, danas" (ICR, Rijeka, 1989).

Profesorica doktorica Radmila Matejčić je u našem „Vinodolskom zborniku" objelodanila značajne znanstvene radove, što su i dokaz njene emocijske povezanosti s Vinodolom: Pregled kulturno-povijesnih spomenika Vinodola I (Vinodolski zbornik 2/1981), Pregled kulturno-povijesnih spomenika II (Vinodolski zbornik 3/1983), Počeci izgradnje

balneološke arhitekture u Crikvenici (Vinodolski zbornik 4/1985) i Sakralna i profana arhitektura na području stare župe Vinodol (Vinodolski zbornik 5/1988), što predstavljaju rezultante i sintęze njenih višegodišnjih istraživanja kulturne baštine Vinodola, koje su bitne pretpostavke za svako znanstveno istraživanje u ovoj domeni na području Vinodola.

Fizičkim nestankom profesorice doktorice Radmile Matejčić nastaje na žalost veliki vakuum u povijesti umjetnosti i arheologiji, odnosno u hrvatskoj znanosti ovog određenja u riječkom, primorskom i u širem kontekstu, naročito na prostoru Vinodola, gdje bi ona zasigurno, da je nije onemogućila smrt, dala još značajne doprinose u osvjetljavanju nekih kulturno-povijesnih spomenika Vinodola. Njen kreativni znanstveni opus, kada se jednog dana predoči na jednom mjestu, poželjno bi bilo da se to ostvari oblikom sabranih djela, kada se on sustavno i analitično valorizira, pokazat će u najpunijoj mjeri sve ono što je ona uradila na ovom planu u Vinodolu i za konkretnije preciziranje kulturnog identiteta Vinodola. Uredništvo „Vinodolskog zbornika" u povodu nenadane smrti profesorice Radmile Matejčić osjeća veliki gubitak, ne samo poradi toga što će biti prikraćen njene dragocjene suradnje, nego i zbog bolne činjenice što se zauvijek rastaje od jedne drage i humane osobe, prave intelektualke, seriozne i pedantne znanstvenice, lucidnog i upornog istraživača svega onog što je na bilo koji način vezano sa našim krajem i iskrenog i strastvenog zaljubljenika u Crikvenicu i Vinodol, koji joj je bio postao drugi dragi, pa i konačni zavičaj. Jedina i trajna utjeha je u našoj spoznaji, da je profesorica doktorica Radmila Matejčić značenjem svoga neprijeporna znanstvenog rada osigurala zauvijek svoje mjesto u kulturnoj povijesti našeg Vinodola, što ispunjava ponosom sve nas u uredništvu, koji smo bili u prilici da s njom najljudskije i najkonstruktivnije surađujemo i na svoj način prijateljujemo.